

Farqona haqiqati

Ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy gazeta

<http://farhaqiqat.uz/>

t.me/farhaqiqati

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЯНГИ КАСАБА УЮШМАЛАРИ

Кеча вилоят мусиқали драма театрида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Фарғона вилояти Кенгаши томонидан “Янги Ўзбекистонда янги касаба уюшмалари” шиори остида тадбир ташкил этилди.

лар йиғини раиси”, “Энг яхши ҳоким ёрдамчиси”, “Энг яхши ёшлар етакчиси”, “Энг яхши хотин-қизлар фаоли” ҳамда “Энг яхши профилактика инспектори” каби танловларнинг вилоят босқичи ғолибларига диплом, пул мукофотлари ва эсдалик совғалари топширилди.

Тантанали маросимда “Фарғонаазот” акциядорлик жамиятининг жиҳозларни марказлаштирилган таъмирлаш цехи чилангар-таъмирловчиси Убайдулло Аҳмедовга Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси томонидан таъсис этилган “Эҳтиром” нишони ҳамда “Энг намунали бошланғич ташкилот” республика кўрик-танловида фахрли 1-ўринни эгаллаган Тошлоқ туман тиббиёт бирлашмаси касаба уюшмаси кўмитаси раиси Фарида Мирзааҳмедовага 1-даражали диплом тақдим этилди. Данғара, Фурқат туманлари ҳокими ўринбосарлари – оила ва хотин-қизлар бўлими бошлиқлари Мадинахон Азизова ҳамда Зарифахон Алиходжаеванинг “Аёллар дафтари”нинг 4-босқичига киритилган опа-сингилларга амалий ёрдам кўрсатгани алоҳида эътироф этилиб, улар Ташаккурнома ва эсдалик совғалари билан рағбатлантирилдилар.

Бундан ташқари, вилоятимиздаги корхона ва ташкилотларда меҳнат қилиб келаётган 20 нафар ишчи-ҳодимларга Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси тасарруфидаги санаторийларга бепул йўлланмалар берилди.

Тадбир якунида иштирокчилар учун вилоят мусиқали драма театри жамоаси томонидан “Репортаж” спектакли намойиш этилди.

Шоҳсултон ТЎХТАМАТОВ.

Ўзбекистон касаба уюшмалари куни муносабати билан ташкилланган тантанали тадбирда вилоят ҳокими Хайрулло Бозоров, вилоят секторлари раҳбарлари, касаба уюшмаси томонидан ташкил этилган танловларнинг ғолиб ва совриндорлари, ҳамкор ташкилотлар ходимлари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Тадбирда сўз олган вилоят раҳбари Хайрулло Бозоров бугунги кунда 3 минг 200 та бошланғич ташкилотларда 550 мингга яқин касаба уюшма аъзолари фидокорона меҳнат қилиб келаётгани

ни ҳамда касаба уюшмалари уларнинг касбий, меҳнатга оид ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлашда, муносиб меҳнат шароитларини яратишда фаол иштирок этаётганига алоҳида ургу берди.

Жорий йилда 7 минг 100 нафар ишчи-ҳодимлар касаба уюшмалари тасарруфидаги санаторийларда соғломлаштирилгани ва улардан 265 нафари ижтимоий суғурта маблағлари ҳисобидан бепул дам олдирилгани ҳамда вилоятдаги 11 мингдан зиёд ёшлар оромгоҳларда ёзги таътилни мароқ-

ли ўтказгани, корхона-ташкilotларда меҳнат қилаётган 27 мингдан зиёд меҳнаткашларнинг касаба уюшмаси ҳамда иш берувчилар томонидан республикамиз ва вилоятнинг диққатга сазовор жойларига саёҳатлари ташкил этилгани айтиб ўтилди.

Байрам тадбирида бир гуруҳ касаба уюшмаси фаолларига вилоят ҳокимининг Фахрий ёрлик ва қимматбаҳо эсдалик совғалари, шунингдек, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси томонидан эълон қилинган “Энг яхши сектор раҳбари”, “Энг яхши маҳалла фуқаро-

ПЕКИН
Вилоятимизнинг маълум бир экин майдонида галладан кейин озуқа-ем учун мўлжалланган маккажўхори ўрнига Пекин қишлоқ хўжалиги ва ўрмончилик академияси қошидаги илмий-тадқиқот маркази томонидан ишлаб чиқилган, жаҳон бозорида катта талабга эга бўлган ширин маккажўхорини экишни йўлга қўйиш қанчалик самара беради?

ПЕКИН ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ МАРКАЗИ БИЛАН ҲАМКОРЛИК

Мазкур масала вилоят ҳокими Хайрулло Бозоров ва Хитойнинг қишлоқ хўжалиги экинлари уруғчилиги соҳасида энг йирик муассасаларидан бири – Пекин қишлоқ хўжалиги ва ўрмончилик академияси қошидаги илмий-тадқиқот маркази вакиллари билан учрашувда атрофлича муҳокама қилинди.

ХИТОЙЛИКЛАР ҚУРИЛИШ СОҲАСИГА САРМОЯ КИРИТМОҚЧИ

Хитой Халқ Республикасининг яна бир компанияси ўз инвестицияси ҳисобига Фарғона шаҳрида барпо этилаётган Экошаҳар ҳудудида 10 та 12 қаватли турар жой биноларидан иборат мажмуа қуриш лойиҳасини тақдим этди.

Вилоят ҳокими Хайрулло Бозоров қабулида Цзян Юнцян бошчилигидаги “Shanxi construction engineering” компаниялар гуруҳи вакиллари билан истиқболли лойиҳа муҳокама қилинди.

Эътиборлиси, ҳамкор давлатнинг энг

яхши 80 та пудратчи корхоналари рўйхатига киритилган мазкур йирик ва замонавий бунёдкорлик бўйича катта тажрибага эга бўлган компания Хитой лойиҳасозлигининг илғор ютуқларини маҳаллий архитектура билан уйғунлаштирган ҳолда татбиқ этишни режалаштирмоқда.

(Фарғона вилояти ҳокимлиги Ахборот хизмати хабарлари асосида тайёрланди).

“АДАБИЁТ БАЙРАМИ”

Фарғона вилояти ҳокимининг 2023 йил 24 октябрдаги фармойишига асосан вилоятимизда ўзбек мумтоз адабиётининг улуг намоёндаларидан Убайдулла уста Солиҳ ўғли Завқий таваллудининг 170 йиллиги, Хусайн Шамс таваллудининг 120 йиллиги, Амир Умарий таваллудининг 110 йиллиги, шунингдек, таниқли адиблар – Коммуна Олимова таваллудининг 90 йиллиги, Исмоил Маҳмуд таваллудининг 75 йиллиги, Алишер Ибодинов, Аъзам Исмоил таваллудининг 70 йиллиги, Ўқтамхон Солиева, Саид Анвар таваллудининг 60 йиллигига бағишланган “Адабиёт байрами” бўлиб ўтмоқда.

Маънавий-маърифий тадбирлар – хотира кечалари, ижодий учрашувлар, дилдан суҳбатлар кўтаринки кайфиятда, байрамона нишонланмоқда.

Кеча Қўқон шаҳридаги мусиқали драма театрида таниқли адабиётшунос олимлар, республикамизнинг турли ҳудудларидан таширф буюрган ёзувчи ва шоирлар, маънавият

тарғиботчилари, кўпсонли китобхонлар иштирокида Завқий, Хусайн Шамс, Амир Умарий, Коммуна Олимова таваллудига бағишланган хотира кечаси ва ижодий учрашув бўлиб ўтди.

Тадбирда сўзга чиққан вилоят ҳокими маслаҳатчиси Соҳибжамол Тонгатарова Фарғона вилояти ҳокими Хайрулло Бозоровнинг, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси бўлим бошлиғи Фароғат Худойқулова уюшма раиси Сирожиддин Саидовнинг “Адабиёт байрами” иштирокчиларига ҳамда таниқли журналист Коммуна Олимовага йўллаган табригини ўқиб эшиттирдилар.

Кечада адабиётшунос олим, профессор Нурбой Жабборов, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими, шоира Муҳтарама Улугова ва бошқалар кўқонлик маърифатпарвар шоирларнинг ҳаёти ва ижодий фаолиятлари ҳақида сўз юритишди.

Вилоятимизда “Адабиёт байрами” давом этмоқда.

12 ноябрь – Тиббиёт ходимлари куни

СОҲАДАГИ ИСЛОҲОТЛАР – ИНСОН ҚАДРИ УЧУН

тамойили остида Фарғонада хайрли ишлар
амалга оширилмоқда

Жорий йилда вилоят соғлиқни сақлаш тизимида катта ўзгариш ва янгиланишлар юз берди. Соҳани бутунлай трансформация қилиш, уни жаҳон андозалари даражасига олиб чиқиш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Мухбиримиз Абдужалил Бобононов вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи Абдуқаном Тўхтақулов билан шу ҳақда суҳбатлашди.

– Бирламчи тизимдан тортиб, ихтисослаштирилган тиббий ёрдам йўналишига ҳар бир соҳани аҳолига янада яқинлаштириш, “Тиббиётдаги ислоҳотлар – инсон қадри учун” деган эзгу тамойил асосида сифатли тиббий хизмат кўрсатиш бош мезонга айланган. Буни биргина вилоятимизда қисқа даврда буйрак ва жигар трансплантация амалиётлари каби ноёб жарроҳлик амалиётларини ўтказиш йўлга қўйилгани мисолида ҳам кўриш мумкин.

Фарғона вилоятида аҳолига кўрсатилаётган юқори технологик, диагностик услублар, шунингдек, операцияларнинг бажарилиши сезиларли даражада ортди. Мисол учун, 8 та давлат тиббиёт муассасаси, 15 та хусусий клиника компьютер томограф, МСКТ ва бошқа ноёб жиҳозлар билан таъминланган. Кам инвазив усулда бажариладиган лапароскопик аппаратлар давлат секториди 25 тани, хусусий шифохоналарда эса 22 тани ташкил этади. Ўтган йили 3 200 та юқори технологик операция бажарилган бўлса, шу йилнинг 10 ойи давомида 3 600 тадан кўпроқни ташкил этди.

Яқинда қурилиб ишга туширилган Республика ихтисослаштирилган кардиология илмий-амалий тиббиёт маркази вилоят филиалида юрак-қон томир тизими касалликлари бўйича операциялар ўтказиш йўлга қўйилди. Бугунги кунгача 150 дан ортиқ аорта конорар шунтлаш ва клапанларни алмаштириш амалиётлари бажарилди.

Ёзёвон туманидаги туманлараро қўшма шикастланишлар ва ўткир қон-томир касалликлари маркази нейротравматология бўлимида беморнинг эзилиб кетган умуртқа поғонасини тиклаш бўйича ноёб жарроҳлик амалиёти ўтказилди. Бундай операция илгари хориж ёки пойтахтдаги санокли шифохоналарда амалга оширилган.

Оналар ва болалар соғлиғини асраш, оилада соғлом фарзанд туғилиши учун қўлай шарт-шароитлар яратиш долзарб бўлиб турибди. Вилоят перинатал маркази ҳудудида қурилган 4 қаватли, замонавий неонатал блокдан аҳоли репродуктив саломатлиги маркази, консультатив поликлиника, 18 ўринли чақалоқлар реанимацияси, 20 ўринли кам вазнли ва чала туғилган гўдаклар парвариши бўлими, шаҳар ва туманлардан келаётганлар учун 20 ўринли чақалоқлар хасталиги ҳамда лаборатория бўлимлари жой олди. Лойиҳа қиймати 19 миллиард сўмдан зиёд бўлган мазкур замонавий муассасада гўдакларга махсуслашган тиббий ёрдам кўрсатиш ва болалар катанестик кузатувини олиб бориш имкони яратилди.

Марғилон шаҳар туғруқ бўлими негизда ташкил этилган Марғилон туманлараро перинатал марказига 7 миллиард сўмга яқин маблағ сарфланди, энг сўнги

русумдаги замонавий тиббий жиҳозлар билан тўлиқ таъминланди. Марказда бир вақтнинг ўзида Қўштепа, Ёзёвон, Олтиариқ, Риштон туманларида яшовчи ҳомиладор аёллар ва чақалоқларга стационар ҳамда амбулатор даво муолажаларини ўтказиш имконияти мавжуд.

Республика шошилиқ тиббий ёрдам илмий маркази Фарғона филиалини муккамал таъмирлаш учун 32 миллиард сўм маблағ сарфланиб, унинг бир ке-

лаётган “Ҳамширалик иши” бакалаврият таълим йўналиши фаолиятини самарали йўлга қўйиш масаласи кўриб чиқилди. Келишувга кўра, талабалар икки йил мазкур олийгоҳда таълим олишгач, бир йил Германиядаги Мангейм университети клиникаси академиясида таҳсилни давом эттиришади. Таълимни муваффақиятли тамомлаган битирувчиларга Германияда тан олинадиган диплом ҳамда Фарғона жамоат саломатлиги тиббиёт институтининг давлат намунасидаги дипломи тақдим этилади. Талабалар ўқишни тамомлагач, шу давлатдаги тиббиёт муассасаларида ишлаши мумкин бўлади.

Саудия Арабистони ишбилармонлари билан Қува туманида 500 та иш ўрнига эга тиббий буюмлар ишлаб чиқариш за-

ча-кундузда беморлар қабул қилиш қуввати 150 дан 400 нафарга етказилди, қабул-диагностика биноси фойдаланишга топширилди.

Фарғона шаҳрида қад ростлаётган Экошаҳар ҳудудиди 3 гектар майдонда замонавий Япон тиббиёт ва соғломлаштириш шаҳарчасини барпо этиш режалаштирилди. Қиймати 8,72 миллион АҚШ дол-

лари бўлган лойиҳани амалга оширишга киришаётган NAGAI Clinic компанияси раҳбари Кожи Нагаи билан лойиҳанинг амалий босқичлари муҳокама қилинди. Ҳар иккала томон ўзаро ҳамкорлик қилиш тўғрисида меморандум имзоладилар.

Ҳиндистоннинг “Aakash healthcare” ҳу-

води лойиҳаси, Қуват давлатининг “Gulf care general trade” компанияси билан вилоятда замонавий тиббиёт клиникалари, лабораториялар ташкил этиш, шунингдек, сифатли ва арзон дори-дармонлар етказиб беришни йўлга қўйиш бўйича дастлабки келишувларга эришилди.

Ҳиндистоннинг “Aakash healthcare” ҳудуди лойиҳаси, Қуват давлатининг “Gulf care general trade” компанияси билан вилоятда замонавий тиббиёт клиникалари, лабораториялар ташкил этиш, шунингдек, сифатли ва арзон дори-дармонлар етказиб беришни йўлга қўйиш бўйича дастлабки келишувларга эришилди.

Ҳиндистоннинг “Aakash healthcare” ҳудуди лойиҳаси, Қуват давлатининг “Gulf care general trade” компанияси билан вилоятда замонавий тиббиёт клиникалари, лабораториялар ташкил этиш, шунингдек, сифатли ва арзон дори-дармонлар етказиб беришни йўлга қўйиш бўйича дастлабки келишувларга эришилди.

Ҳиндистоннинг “Aakash healthcare” ҳудуди лойиҳаси, Қуват давлатининг “Gulf care general trade” компанияси билан вилоятда замонавий тиббиёт клиникалари, лабораториялар ташкил этиш, шунингдек, сифатли ва арзон дори-дармонлар етказиб беришни йўлга қўйиш бўйича дастлабки келишувларга эришилди.

доирасида минглаб фуқароларимиз ўз соғлиқларини тиклашга муваффақ бўлдилар. Шу кунгача Қува, Ўзбекистон, Бешариқ, Фарғона ҳамда Олтиариқ туманларида ўтказилган сайёр қабуллар давомида 100 дан ортиқ мурожаат ижобий ҳал қилинди.

Туркия ва корейлик шифокорлар вилоят болалар кўп тармоқли тиббиёт марказида кўз, нейрохирургик, ортопедик, шунингдек, тананинг кўйишдан кейинги контрактура-си, лаб ва танглай нуқсонлари, оёқ-қўлларнинг туғма аномалияси ташхислари қўйилган беморларни чуқурлаштирилган тиббий кўрикдан ўтказдилар, зарур ҳолларда операция қилинди. 200 нафардан ортиқ беморга турли даволаш муолажалари буюрилди.

Қўқон ва Кўйтун шаҳарлари ўртасида имзоланган биродарлик меморандуми асосида Хитой Халқ Республикасидан келган юқори малакали шифокорлар Қўқонда “Меҳр-мурувват билан ҳар бир юракни ёритайлик” шиори остида ўтказилган акцияда иштирок этдилар. Тадбир доирасида 551 нафар фуқаро тиббий кўриқдан ўтказилиб, 126 нафар беморларда жарроҳлик амалиётлари амалга оширилди.

Республика ихтисослаштирилган онкология ва тиббий радиология илмий-амалий тиббиёт маркази ҳудудий филиалларининг ривожланиш рейтинг натижалари эълон қилинди. Қувонарлиси, ушбу рейтингда Фарғона вилояти филиали 1-ўринда қайд этилди. Рейтингда Президент қарори ижроси, инвестиция, чет эл клиникалари билан ҳамкорлик, мутахассисларни чет элда малака ошириш кўрсаткичи, скрининг дастурлари, дори-дармон

гаминоти, моддий-техник базаси, юқори технологик жарроҳлик амалиётлари, инновация, давлат шерикчилик асосидаги филиал ташаббуси, муассасанинг таъмир ҳолати ва филиал ходимларининг кайфиятига алоҳида эътибор қаратилади. Бу ҳам вилоят тиббиёти ривожининг эътирофларидан биридир.

Тиббиёт соҳасида ўтказилган кенг кўламли ислоҳотлар ўзининг ижобий натижасини бермоқда. Аҳоли саломатлигини сақлаш, улар учун барча тиббий даволаниш имкониятларини яратиш, юқори малакали шифокорлар тайёрлаш ва тарбиялаш, фуқароларга сифатли тиббий хизмат кўрсатиш орқали соғлом турмуш тарзини қарор топтириш бизнинг асосий мақсадимиздир. Фурсатдан фойдаланиб, барча тиббиёт ходимларини касб байрамлари билан табриқлайман, уларнинг халқ саломатлиги йўлидаги эзгу ишларида омадлар тилайман.

— **Мазмунли суҳбатингиз учун раҳмат.**

Ижтимоий ҳаёт

ДЕПУТАТ ФАОЛ ВА ТАШАББУСКОР БЎЛСА...

**Халқ депутатлари вилоят Кенгаши
депутати Акмалжон Зикрияев Фарғона ту-
манидаги "Дилкушо" маҳалла фуқаролар
йиғинида сайёр қабул ўтказди.**

Қабулда "Миндонобод" маҳалла фуқаролар йиғинига қарашли 33-умумтаълим мактабининг атрофини ўраш, "Тошқўрғон азиз" маҳалла фуқаролар йиғинида жойлашган 12-давлат мактабгача таълим ташкилотининг йўлак қисмларини асфальтлаштириш, фуқаро Муҳаммад Мадаминонови иш билан таъминлаш, "Юксалиш" маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудидаги болалар ўйингоҳини таъмирлаш каби масалалар кўтарилди. Депутат мурожаатларни тез орада ижобий ҳал қилишни, уларнинг барчаси назорати остида бўлишини таъкидлади.

Ваъдани бажариш узоққа чўзилмади. Қабул давомида айтиб ўтилган муаммолар борки, эътибордан четда қолмади.

Жумладан, 18, 20-умумтаълим мактабларининг олди қисми асфальтлаштирилди, 33-умумтаълим мактаби атрофи бетон тўсиқлар билан ўралди.

– Маҳалламизда депутат қилган ишлар кўп, қаерда фуқароларни қабул қилса, у билан учрашишга шошиламиз. Ҳар гал муаммоларимизни эмас, халқнинг юз-кўзидаги қувонч, илиқ сўзларини етказиш учун ҳам борамиз, – дейди "Миндонобод" маҳалла фуқаролар йиғини фаоли Зокиржон ота Сатторов. – Депутатимизнинг фаоллиги ва ташаббускорлигидан миннатдоримиз.

Акмалжон Зикрияев Фарғона тумани йўллардан фойдаланиш унитар корхонаси директори, халқнинг ишончли вакили, ҳалол, тўғрисиқ, журъатли, фаол ва ташаббускор депутат ҳамдир.

Унинг ҳаракатчанлиги, халқ дардига ўз вақтида қулоқ тутиши сабабидан кўзга кўринарли ишлар қилинди. Шукроналикни кекса-ю ёшнинг юз-кўзидан англаш қийин эмас.

"Тинчлик" маҳалла фуқаролар йиғинидаги Ёшларобод кўчасида истиқомат қилувчи аҳоли кўчалар кенг ва ёруғ бўлгани, йўллар асфальтланганидан

бениҳоя хурсанд.

Маҳалла фаоли Тўлқинжон Ҳомидовнинг таъкидлашича, баъзан ҳудудда кимдир моддий ёрдамга муҳтож бўлса, бошқаси соғлиғидан шикоят қилади. Албатта, шу каби муаммоларга ижобий ечим излашда Акмалжон Зикрияевнинг ҳиссаси катта. У маҳалла раиси, ҳоким ёрдамчилари билан бир ёқадан

бош чиқариб, муаммоларни бартараф этиш билан бирга, эҳтиёжмандларга моддий кўмак беришдан ҳеч қачон бош тортмайди. Мурожаатни ўрганиб, зудлик билан мутасадди ташкилотларга депутатлик сўровини юборади. Шу боисдан ҳам ўзи сайланган ҳудудни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда масъулият билан иш олиб бориши эътирофга муносиб. Бир сўз билан айтганда, халқ вакилининг депутатлик фаолиятига масъулият билан ёндашуви натижасида элнинг юки ерда қолмаяпти.

Бугунги кунда депутатлар фаолиятига сайловчилар томонидан ҳолисона баҳо берилаяпти. Аниқроқ қилиб айтганда бўлса, уларнинг демократик жараёнларнинг кузатувчиси эмас, балки фаол ва ташаббускор иштирокчиси сифатидаги амалий ишлари сарҳисоб қилинмоқда. Зеро, ҳақиқий баҳони халқ беради.

Тўхтасин МАМИТАЛИЕВ.

2023 йил — Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили

БОЛА БОҒЧАГА БОРИШИ КЕРАК(МИ?)

Илмий хулосаларга кўра, инсон ўз умри давомида онгига сиғдираган барча ахборот ва маълумотнинг 70 фоизини 5 ёшгача бўлган даврда олади. Ана шу далил болаларимизнинг етуқ ва баркамол шахс бўлиб вояга етишида мактабгача таълим қанчалик катта аҳамиятга эга эканини яққол кўрсатиб турибди.

лар ҳусусида сўз юритиб, "Келгуси беш йилда қамровни 80 фоизга етказиш учун 600 минг янги боғча ўрни керак. Бу – жуда катта марра. Шу боис, боғчалар со-

Дарвоқе, мактабгача таълим тизими узлуксиз таълимнинг бирламчи, энг асосий бўғини ҳисобланади. Бола боғчада нафақат таълим-тарбия олади, балки ўзини шу жамиятнинг бир бўлаги сифатида ҳис қила бошлайди. Шунинг учун ҳам мактабгача таълим тизимини ривожлантириш масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилди.

2022 йил 20 декабрда давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномасида мактабгача таълим соҳасидаги ислохот-

яратди.

Учкўприк туманидаги 40 та давлат мактабгача таълим ташкилотидан 11 минг, 142 та нодавлат мактабгача таълим ташкилотидан 4404 нафар болажонлар тарбияланади. Ҳудуддаги боғча ёшидаги болалар 19 минг 911 нафар бўлгани ҳолда, қамров даражаси 74,7 фоизни ташкил этмоқда. Бу кўрсаткич яна 2 минг нафар болага ўрин кераклигини кўрсатмоқда.

Аммо масаланинг бошқа томони ҳам бор. Айрим ота-оналар билан суҳбатлашганимизда, улар фарзанди боғчада тар-

бини кўпайтириш, улардаги таълим ва тарбия сифатини тубдан яхшилаш бўйича беш йиллик дастур қабул қилинади. Боғча қамровини кенгайтириш бўйича ҳусусий секторга қўшимча шароитлар яратилади", дея таъкидлаган эди. Ушбу фикр жойларда болаларни мактабгача таълимга қамраб олишда самарали ишлар олиб борилишига замин

бияланишини хошлашмасликларини, бунга сабаб, моддий етишмовчилик эканини айтишди.

Аммо тумандаги давлатга қарашли болалар боғчаси тўлови 1 нафар тарбияланувчи учун атиги 68 минг, оилавий ёки нодавлат таълим муассасасида бу миқдор 100 мингдан 400 минг сўмгачани ташкил этади. Бундан ташқари, уларда кам таъминланган оилалар фарзандлари учун бепул ўринлар мавжуд.

Учкўприк тумани мактабгача ва мактаб таълими бўлими бошлиғи Маъруфжон Маҳмудовнинг таъкидлашича, боғча тарбиясини олган жажжи ўғил-қизлар билан уйда тарбияланаётган болани таққослаганда, уларнинг фикрлаш даражаси ўртасида катта фарқ борлигини сезиш қийин эмас. Болалар сони ўсиб бормоқда. Бу эса янги муассасалар ташкил этишга бўлган талабни оширади. Қамровни кенгайтириш мақсадида шу йилда нодавлат мактабгача таълим ташкилоти 10 тага ортди. Натижада хотин-қизлар учун янги иш ўрни ҳамда болажонлар учун қўшимча имконият пайдо бўлди.

Янги ташкил этилган, оилавий нодав-

лат мактабгача таълим ташкилотлари орасида Катта кенағаслик Саида Эрматова мудирлик қилаётган муассаса ҳам бор.

– 2019 йилда оилавий нодавлат мактабгача таълим ташкилотларини ташкил этиш тўғрисидаги хушхабар ҳаётимда туб бурилиш ясади. Ўша пайтда оддий уй бекаси, ишсиз аёл эдим. Бундай янгиликни эшитганим заҳоти юрагимдаги умид учқунни алангалади ва амалий ишга киришдим, – дейди у.

Оилавий боғчада болаларнинг давома-ти ва ходимларнинг ишга келиб-кетиши онлайн назорат қилинади. Давлат томонидан ходимларга ойлик иш ҳақи ва болаларга озиқ-овқат маҳсулотлари харид қилиш учун субсидия ажратилган. Боғча ойлик тўлови 300 минг сўм.

Муассасада айни дамда 50 нафар тарбияланувчи ўрта ва катта гуруҳларда бошланғич билимларни ўзлаштиришмоқда. Уларнинг илк сабоқ олишлари учун барча шарт-шароит яратилган.

"Сойбўйи" маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида жойлашган 25-давлат мактабгача таълим ташкилотидан 330 нафар 3-7 ёшдаги болалар тарбияланади. Бу муассасага фарзандини бериш истагида бўлган 588 нафар ота-оналар навбати келишини интиқлик билан кутмоқда.

– 2021 йилда муассасамизга энгил конструкцияли 100 ўринга мўлжалланган қўшимча бино қурилди, – дейди мудира Мастураҳон Абдуллаева. – Биринчи навбатда, ҳудудимиздаги мактаб ёшига оз фурсат қолган болаларни боғчага қамрашга ҳаракат қиламиз. Чунки улар умумий ўрта таълим даргоҳига боргунча "Илк қадам" дастурини тўла ўрганиб чиққан бўлиши керак. Шундагина боланинг дунёқараши ва фикрлашида бўшлиқ пайдо бўлишига ўрин қолмайди.

Мактабгача таълим тизими инсон камолотида тарбия жараёнининг узвийлигини таъминлашда муҳим ўрин тутди. Комил инсон тарбияси, аввало, оиладан, мактабгача таълим ташкилотидан бошланишини эътиборга олган ҳолда, ҳар бир бола тақдирига бефарқ бўлмаслик барчага бирдек масъулият юклайди. Тизимда олиб борилаётган ислохотлардан кўзланган мақсад битта: у ҳам бўлса, бола саводли бўлсин, баркамол вояга етсин!

Муаттар МАҲМУДОВА.

11 ноябрь – Ўзбекистон касаба уюшмалари куни

БУ ЯХШИЛИКНИ УНУТМАЙМИЗ

“Инсон қадри учун” ғоясини умуммиллий ҳаракатга, юртимизни кенг имкониятлар ва амалий ишлар мамлакатига айлантиришда давлат ва жамоат ташкилотлари билан бир қаторда, шубҳасиз, касаба уюшмалари ҳам муҳим ўрин тутди. Республикада, шу жумладан, Фарғона вилоятида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотларда касаба уюшмалари фаол иштирок этиб, юрт тараққиёти, жамият равнақи, халқ фаровонлиги йўлида юқори самараларни кўзлаб фаолият кўрсатмоқда.

Фарғона шаҳрида истиқомат қилувчи Ҳидоятхон Сайназарова 10 йилдан буён Фарғона шаҳар ободонлаштириш бошқармасида кўча супурувчи бўлиб ишлайди. Иши ҳавас қилгулик бўлмаса-да, нолиган эмас. Ҳаёт Ҳидоят опанинг бошига кўп синовларни солди. 19 га кирган қизи Мафтуна 4 ёшлигида йиқилиб тушиши натижасида бир умрга кўрпага миҳланиб қолди. Қизини даволатиш учун кўрсатмаган шифокори, бормаган жойи қолмади, ҳисоб. Уйдаги пулга кирган буюм борки, сотиб қизини шифо топиб, яна оёққа туриб кетиши учун сарфлади. Афсуски, Мафтуна тенгдошлари каби ўйнаб кета олмади...

Хонадонма-хонадан юриб, опа-сингилларимизнинг турмуш тарзи, яшаш шароити, умуман ижтимоий аҳволи ўрганилганда, ҳақиқий муаммолар юзага қалқиб чиқди.

Фарғона шаҳрининг “Шакарқишлоқ” маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи Ҳидоят Сайназарова икки фарзанди билан ёлғиз қолган. Болаларини улғайтириш асноси, яшаётган

хонадонни янгилашга, ҳатто таъмирлашга моддий жиҳатдан имконияти бўлмади. Опанинг оилавий аҳволи билан танишган ишчи гуруҳ вакиллари уни “Аёллар дафтари”га киритди.

– Икки фарзандим бор. 19 ёшли қизим I гуруҳ ногирони. У доимий қаровга муҳтож. Турмуш ўртоғим оламдан ўтиб кетган. Узим 10 йилдан бери Фарғона шаҳар ободонлаштириш бошқармасида кўча супурувчи бўлиб ишлайман. Моддий қийинчилик сабаб, уй-жойимизни таъмирлай олмадик. Ишчи гуруҳнинг ўрганишларидан сўнг хонадонимиз таъмирланадиган бўлди. Қўллари дард кўрмасин, куни кеча усталар таъмирлаш, пардозлаш ишларини тугатиб, уйимизни қошонадек қилиб беришди, – дейди Ҳидоят Сайназарова.

Фарғона шаҳар “Янгисой” маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи Саодатхон Нормирзаеванинг ҳаётида бир умр ёдда қоладиган воқеа бўлди. Ўрганишлар натижасига кўра, у ҳам “Аёллар дафтари”га олинди, уй-жойи таъмирланадиган бўлди. Чунки икки

оила бир хонали уйда яшаб келаётган эди. Давлатимизнинг кўмаги билан унинг яшаш хонадони таъмирланиб, яна бир хонали уй қуриб берилди.

– Барака топишсин, яхши инсонларнинг хайрли ташаббуси билан уйимизга файз, нур кирди. Шу пайтгача бир хонали уйда яшардик. Мана, давлатимизнинг ғамхўрлиги сабаб уйимиз икки хонали бўлди. Бу яхшиликни ҳеч қачон унутмаймиз, – дейди Саодатхон Нормирзаева.

Фарғона шаҳар “Беруний” маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи Саидахон Нуриддинова олиб борилган ўрганишлардан кейин ишсизлиги боис, “Аёллар дафтари”га олинди. Кўп ўтмай у мактабгача таълим ташкилотига ҳўжалик ходими сифатида ишга

жойлаштирилди. Бундан ташқари, оиласига кўшимча даромад келтириши учун субсидия асосида тикув машинаси ҳам олиб берилди.

– Ишдан бўш вақтларимда тикувчилик билан шуғулланиб, асосан ёстиқлар, шунингдек, рўзғор учун зарур буюмлар тайёрлаб, савдо дўконларига тарқатмоқдаман. Бу оиламиз учун кўшимча даромад бўлмоқда, – дейди Саидахон Нуриддинова.

“Аёллар дафтари”га киритилган опа-сингилларимизнинг оғири енгил, мушқули осон бўлаётганлиги “Янги Ўзбекистонда эл азиз, инсон азиз” таъмоийли амалда эканлигининг ёрқин исботидир.

Жамшид ЭРГАШЕВ.

Ҳуқуқлари тикланди, иш ҳақи, товон пули ундириб берилди

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Фарғона вилояти Кенгаши томонидан йил бошидан буён 165 нафар ишчи-хизматчиларнинг меҳнатга оид бузилган ҳуқуқларини тиклаш орқали 3 миллиард сўмга яқин иш ҳақлари ва унга тенглаштирилган тўловлар ундириб берилди.

Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси республика кенгашининг Фарғона вилояти бўйича меҳнат инспектори томонидан ўтган давр мобайнида 37 та тиббиёт муассасаларида жамоатчилик назорати бўйича ўрганиш ишлари амалга оширилди. Урганишлар жараёнида ташкилотларда 150 дан ортиқ камчиликлар аниқланиб, иш берувчилар номига бажариш мажбурий бўлган 28 та кўрсатма хати киритилди.

Энг кўп учрайдиган ҳолатлардан бири, бу – тиббий кўрик масаласидир. Кўрпаб иш берувчилар муҳим тадбирга панжа орасидан қараши натижасида, ходимлар чиқимдор бўлиб қолаётган ҳолатлар ҳам учраб турибди.

Аниқ мисоллар билан айтадиган бўлсам, тиббий кўрик учун 13 миллион 749 минг сўм ўз ҳисобидан маблағ сарфлаб чиқимдор бўлиб қолган 1 минг 37 нафар тиббиёт ходимларининг ҳақ-ҳуқуқлари химоя қилиниб, уларнинг сарфлаган маблағлари тўлиқ қайтариб берилди. Чунки тегишли қонун билан ходимларнинг тиббий кўриқдан ўтишида улар мутлақо чиқимдор бўлмадлиги белгилаб қўйилган.

Зарарли ноқулай меҳнат шароитларида банд бўлган ходимларга сут маҳсулотлари берилиши кўзда тутилган бўлса-да, айрим тиббиёт муассасаларида бу каби маҳсулотлар берилмаётгани аниқланди. Жумладан, Фарғона вилоят 2-сонли туманлараро фтизиатрия диспансерида ишловчи 9 нафар ва Фарғона шаҳар оилавий поликлиникаларида ишловчи 84 нафар ходимлар сут билан таъминланиши лозим бўлишига қарамай, уларга бу маҳсулот берилмасдан келинган. Муассаса раҳбари номига кўрсатма хати киритилгач, ушбу ходимларнинг сут маҳсулотлари билан таъминланиши йўлга қўйилди.

Мурожаат юзасидан олиб борилган ишлар натижасида касаба уюшмаси аралашуви билан ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодиса оқибатида меҳнат қобилиятини йўқотган Учкўприк туман тиббиёт бирлашмаси тез тиббий ёрдам бўлими анестезисти Олмосхон Иноятовага 58 миллион 967 минг сўм, шунингдек, Фарғона вилоят санитария эпидемиология осойиштали ва жамоат саломатлиги бошқармаси омбор мудири Жаҳонгир Мирзакаримовга 250 миллион 317 минг сўм суғурта компаниясидан товон пули ундириб берилди.

Айни пайтда тиббиёт муассасаларида ходимларнинг ҳақ-ҳуқуқлари бузилмаслиги бўйича иш берувчилар билан доимий мулоқот ўрнатилган.

Равшанбек ФОЗИЛОВ,
Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси республика кенгашининг Фарғона вилояти бўйича меҳнат инспектори.

МИННАТДОРМАН!

Сўх тумани 10-умумий ўрта таълим мактабида физика фани ўқитувчиси вазифасида кўп йиллардан буён ишлаб келганман. 2023 йил август ойида мактаб директори томонидан меҳнат шартномам бекор қилинди. Иш берувчининг ноқонуний хатти-ҳаракатларидан норози бўлиб, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Фарғона вилояти Кенгашига мурожаат қилдим.

Кенгаш мутахассислари томонидан мурожаатим ўрганилиб, Фуқаролик ишлари бўйича Риштон туманлараро судига даъво ариза киритилди. Суднинг ҳал қилув қарорига асосан ишга тикландим.

Раҳмат Сизга, касаба уюшма фидойилари!

Достон ТУЙМАМАНОВ.

СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРҒИБОТИ

Ўзбекистон касаба уюшмалари куни муносабати билан Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Фарғона вилояти Кенгаши томонидан Қувасой шаҳридаги “Аҳмад ал-Фарғоний” дам олиш уйида “Касаба уюшмалари – спорт тарғиботчиси” шиори остида эркаклар ва аёллар ўртасида спорт мусобақалари бўлиб ўтди.

Унда тармоқ касаба уюшмаларига аъзо корхона-ташкilotларда меҳнат қилиб келаётган ишчи-ходимлар спортнинг шашка, шахмат ва стол теннис бўйича беллашдилар.

– Саломатлик инсон учун бебаҳо неъмат ҳисобланади. Шахсан ўзим спорт билан мунтазам равишда шуғулланаман. Шу боис бўлса керак, ушбу мусобақада спортнинг шахмат йўна-

лишида ғолибликни қўлга киритдим, – дейди “Кварц” АЖ ишчиси Дилшод Хатамқулов.

Қизғин кечган мусобақада ғолиблар аниқланиб, уларга кенгашнинг махсус диплом ва эсдалик совғалари топширилди.

Ғанишер ПАЙЗИЕВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Фарғона вилояти Кенгаши маънавий-маърифий ва спорт ишлари бўлими мудири.

✓ **Ёзувчи Алишер Ибодинов 70 ёшда**

Фарғона азал-азалдан олим у фозил, ижодкору санъаткор фарзандлари билан жаҳоний доврўқ таратган, миллат ва юрт шаънини юксалтирган. Чархий, Завқий, Ҳувайдо, Ҳазиний, Эркин Воҳидов, Анвар Обиджон, Охунжон Ҳаким, Энахон Сиддиқова, Мақсуда Эргашева каби адабиётимиз дарғалари билан беҳад фахрланамиз, бугун ҳам кўплаб устоз ижодкорларимиз овози Сўз майдонида баралла янграётир.

ХАЁЛЛАРИДА КЕЛАЖАГИНИ КЎРГАН АДИБ

Фарғоналик носирлар сафи ҳам кенгаётганини алоҳида эътироф этиш жоиз. Матлуба Деҳқон қизи, Алишер Ибодинов, Фофур Пўлатов, Носир Зоҳидов, Аъзам Исмомил (Бўтаев), Ҳамид Бурҳонов, Карима Ашурова, Мўътабар Ғуломова каби ижодкорлари миллий адабиётимизни қатор романлар билан бойитдилар, аксари прозаикларимиз ҳозир ҳам йирик асарлар устида ишлаяптилар. Ушбу сафда узок йиллар давомида самарали меҳнат қилиб, ўзбек ҳикоячилиги ҳамда романчилигига муносиб ҳисса қўшган забардаст ёзувчи Алишер Ибодинов номи, айниқса, китобхонларга яхши таниш.

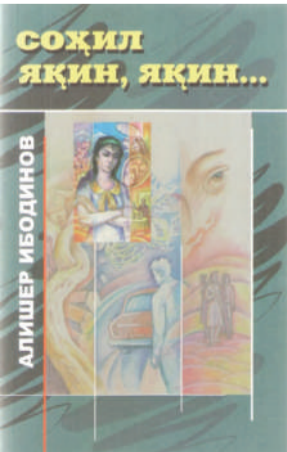
Устоз адиб бу йил қутлуғ 70 ёшини қаршиламоқда. Ортда эса ҳаётнинг баланд-паст йўлларида кечган ярим асрлик ижодий фаолият... Талабалик йилларидаёқ "Авторнинг биринчи китоби" рукни остида "Гулсапсар хиди" номли ҳикоялар тўплами чоп этилиши, шу номли ҳамда "Денгизчи" ҳикоялари ўша даврнинг энг донгдор нашри бўлмиш "Гулистон" журналида чоп этилиб, нуфузли мукофотга лойиқ топилиши, миллий адабиётимиз дарғаси Асқад Мухторнинг ёш қаламкашга у ҳарбий хизматни ўтаётган Тинч океани флотига мактуб йўллаши – буларнинг бари катта истеъдоднинг ярқ этиши, илк чакнаши эди. Дарвоқе, ўша нома ҳақида йиллар ўтиб "Ҳаётимни ўзгартирган хат" сарлавҳаси билан ёзган бадиҳасида шундай сатрлар бор: "Болалигимдан кўп китоб ўқирдим. Баъзан шеър, ҳикоялар ёзиб турардим. Кўнгил тубида ёзувчи бўлишдай ҳаммадан яширин, аммо оловли истак ғимирларди. 8-синфда ўқиётганимда туман газетаси "Хаёлларда келажагим бор" сарлавҳали бир шеъримни эълон қилган ҳам эди".

Алишер Ибодиновнинг тафаккур чашмасида суғорилган асарларини ўқимаган ўзбек китобхони топилмаса керак. Ҳа, бу муболаға эмас – унинг ҳеч бўлмаганда битта ҳикоясини ўқиган одам буни сўзсиз ҳис этади ва унинг мухлисига айланади. Бу асарларда Инсон манзараси ғоят нозик чизгиларда, ички бир теранлик ила тасвирланадики, қахрамоннинг кечинмалари беихтиёр ўқувчига кўчади, уни ўйга толдиради, ўз қалбини тафтиш этишга ундайди. Воқеалар, муносабатлар ишонарлигидан

худди қачонлардир шу туйғуларни яшаб ўтгандек ёки ёнгинасида кимдир яшаб ўтган-у, у эндигина пайқаетгандек туюлади... Зотан, кишини ўз ботинига назар ташлаш, ўзини англашга ундовчи бундай адабиётни олқишлаш, ардоқлаш керак. Алишер Ибодинов ана шундай бахтга мушарраф бўлган ёзувчидир.

Адибнинг "Ўрдак ҳақида Эртақ", "Кўл бўйида", "Бир томчи ёш", "Қуёш ҳам олов" каби ҳикоялари юқоридаги фикрларимизга исботдир. Уларда фақат ўзбек адабиётига, айнан Ибодинов қаламига хос айрим тасвирлар, ташбеҳлар борки, ҳар бири алоҳида тадқиқ этишга арзийди. Биргина "Кўл бўйида" номли ҳикоясидаги бадиий тасвирга эътибор қаратамиз: "Атрофини ўшайган қоялар қуршаган кафтдек водий ўртасида кўз ёшидек тиниқ кўл сокин мавжланиб ётар эди". Кўз ёшидек тиниқ кўл – бу қандайин соф гўзаллик бўлди экан-а?! Кейинги бир ўринда: "Ойдинкўл оҳиста шивирлар, сув сатҳи юм-юм йиғлаётган гўзал юзидаги мовий пардадек титрар эди", дейилади. Бу – насрдаги поэзия!

Ҳикоя қахрамонларига мусаввирона таъриф берилганлигини ҳам айтиш керак. Тоғ бағрида истиқомат қилувчи қарияни тасвирлар экан: "Тош деворли қўрғон дарвозаси ёнида кигиз қалпоқни қошига қадар бостириб кийган, ниҳоятда кекса, лекин қисқик кўзларининг дадил боқиши, чўяндан қуйилгандек оғир гавдасини енгил кўтариб юришидан элик-олтмиш ёшлар чамасида кўринган алп келбат чол қарши олди", деб ёзади адиб ва уни борича кўз олдингизга келтириб қўяди. Кампирнинг таърифи анчайин ихчам, бироқ ҳар бир жумлага алоҳида маъно юкланган:

сочига сўлқоввой тангалар тақилган кампир пилдираб чиқди". Бувининг тутуми-ю, садоқатига бундан ёрқин ишорага ҳожат бўлмаса керак.

Алишер Ибодинов бисотида бу каби ўнлаб асил ҳикоялар, қиссалар, романлар бор. Биз унинг биргина ижод намунасига қисқа тўхталиб, она тилимизнинг беқиёс жозибасидан баҳра олдик, бадиият завқини туйдик. Ёзувчининг барча асарларида, жанри ёки ҳажмидан қатъи назар, ана шундай мағзи тўқ моҳият ва нафосат уфуриб туради.

У мустақиллик йилларида янада самарали ижод қилди. Хурлик нашидасидан илҳомланиб халқимиз, Ватанимиз ўтмишига доир тарихий мавзуларга кўл урди. "Қўрбоши Мадаминбек", "Худоёрхоннинг сўнги кунлари", "Латофат дўқонидаги қатл", "Соҳил яқин, яқин", "Зулм базми" каби бир қатор романлари чоп этилди, эътиборга тушди.

Тарихий мазмунга эга китоблар чуқур изланиш ҳамда катта меҳнат маҳсули эканлиги ойнадай равшан. Шу билан бирга, миллатнинг кечмиши, жамиятнинг кечаги ва бугунги қиёфаси инсонлар тақдири орқали ёрқин ифода топгани билан қимматлидир. Ваҳоланки, Худоёрхон ва Мадаминбекдек йирик тарихий шахслар ҳақида шунчаки архивларни варақлаб, бадиий асар ёзиб бўлмайди. Бу китоблар машаққатли изланишлар, қатъият натижасида дунёга келди, тарихий ҳақиқатлар адабиёт саҳифаларига муҳрланди, ўз ўқувчиларини топди.

Ёзувчининг умр йўлдоши, журналист ижодкор, ҳаёт ва ижод юкини баҳам кўриб, бирга қадам

ташлаган ҳамкори Холида опа бу йўлдаги қувонч ва изтиробларининг гувоҳи, биринчи ўқувчиси ва

танқидчисидир. Опанинг сўхбатларидан "Яхши асарлар ҳеч қачон осон ёзилмайди" деган иборанинг не қадар ҳақиқат эканлигига амин

бўласиз. Ижод "тўлғоғи", бедорлик, изланиш, қайта ва қайта ёзиб ўчириш, кўнгил тўлмаслик, яна ва яна ишлаш... ва ниҳоят қафасдан озод этилган қушдек енгил бўлиш саодати! Адибнинг бу чиғириқдан сўзни ҳис эта билган ҳамроҳ билан ўтиши ҳам толенинг ёруғлигидан, Яратганининг марҳаматидандир.

Устоз Алишер Ибодинов наинки моҳир ёзувчи, балки ниҳоқи теран журналист сифатида ҳам элга танилган. Меҳнат фаолияти давомида отахон газетамиз "Фарғона ҳақиқати"да бўлим мудирини, бош муҳаррир лавозимларида, "Ўзбекистон овози" ҳамда "Ишонч" газеталарининг вилоят муҳбири вазифасида ишлаган. "Давр овози" ҳамда "Адолат йўли" газеталарига бош муҳаррир бўлган. Халқ ичида юриб, унинг дардини ҳис этиб қалам тебратган, долзарб мавзуларни газета саҳифаларига олиб чиққан, сўз қудрати билан юрт тараққиётига хизмат қилган. У 80-90-йилларда бошқарган вилоят прокуратурасининг нашри – "Адолат йўли"нинг адади 35 минг нусхагача етгани маълум. Бу эса муҳаррирнинг ижодий ва ташкилотчилик салоҳияти, ўзига хос ёндашуви, меҳнаткашлигининг намоёнидир. Албатта, журналистика ижоднинг фидокорликни талаб этувчи алоҳида жабҳаси. У газетачиликка ўзини бағишлаб ишлади, адабий фаолияти бироз сусайгандек ҳам бўлди. Аммо кейинчалик ўша йилларда қалами янада чархлангани, детектив жанрида маҳорати ошгани аён бўлди. Бу ўсиш янги қиссалар, романларда юзага чиқди.

Алишер Ибодиновнинг тинимсиз меҳнатлари юқори баҳоланиб, 2021 йили "Меҳнат шўхрати" ордени билан мукофотланган. Бадиий асарлари ўзбек адабиётининг олтин фондидан жой эгаллади, чет тилларга ўгирилиб, хорижда ҳам ўз мухлисларини топди. Бу асарлар севиб ўқилган ва ўқилмоқда. Шундайин эътирофларга сазовор адиб табиатан камтар, камсукум инсон. Айни кунда Холида опа билан тўрт фарзанд, тўққиз набиранинг бахти-камolini кўриб умргузаронлик қиляптилар. Улар ҳамон қаламкаш ҳамкорлар, бир-бирининг суюнчиғи. Шундай экан, адибнинг бисоти ҳали яна янгидан-янги, дурдона асарлар билан бойишига ишонимиз.

Гулчеҳра АСРОНОВА,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси.

14 ноябрь – Халқаро диабетга қарши кураш куни

ХАВФЛИ КАСАЛЛИККА ЧАЛИНМАСЛИК ЎЗ ҚЎЛИМИЗДА

Халқ орасида “сахар” касаллиги деб айтилдиган қандли диабет ошқозон ости безининг инсулин ишлаб чиқариш фаолияти бузилиши оқибатида юзага келади.

Ҳозирги кунда вилоятимизда 39 минг нафар қандли диабет билан оғриган беморлар рўйхатга олинган. Бундан ташқари, 400 нафар ёшлар ва вояга етмаган болалар ҳам айнан шундай ташхис билан даволаниб келишмоқда. Касалликнинг тобора ёшариб бораётгани ачинарли, албатта. Хусусан, 2020 йилда вилоятимизда 30 нафар болаларда касаллик аниқланган бўлса, 2023 йилга келиб, бу кўрсаткич 400 нафарни ташкил қилди.

Инсон организмида қандли диабет ўз-ўзидан пайдо бўлмайди. Бу кўп ҳолларда ирсият билан боғлиқ бўлса-да, касалликка таъсир этувчи омиллар бўлмаса, у ривожланмайди, лекин мойиллик юқори бўлади. Семизлик – ортиқча вазн иккинчи турдаги диабет шаклланишига олиб келади. Панкреатит, меъда ости бези саратони, бошқа эндокрин безлар касалликлари инсулин ишлаб чиқариш учун жавобгар бета ҳужайраларининг шикастланишига олиб келувчи хасталик сифатида қандли диабетга сабаб бўли-

ши мумкин.

Бундан ташқари, қизамиқ, сувчечак, юқумли гепатит каби вирусли инфекциялар диабет ривожланишига ҳисса қўшади. Ҳаётимиз давомида ишда, оилада турли нохушликлар бўлиши мумкин. Натижада бирдан жаҳлимиз чиқади, асабларимиз таранглашиб, стресс ҳолати-

га тушамиз. Бу ҳам “сахар” касаллигига замин яратади. Ёш юқорилаб бориши билан ҳар ўн йилда диабетнинг ривожланиш хавфи икки баравар ортади. Шунингдек, нотўғри овқатланиш, қариндошлар ўртасидаги никоҳ

ҳам касалликнинг пайдо бўлишида асосий омиллардан бири бўлиб қолмоқда.

Касаллик белгилари босқичма-босқич ривожланади ва секинлик билан намоён бўла бошлайди. Асосан, қонда глюкоза миқдорининг юқори бўлиши кузатилади. Оғизнинг доимий қуриши, қондириб бўлмас чанқоқлик, кунлик сийдик ажралишининг ошиши, тана вазнининг камайиши ёки бирдан ошиб кетиши, кучли тери қичиши ва қуруқлашиши, тери ва

юмшоқ тўқималарда йирингли ярачалар пайдо бўлиши, мушакларнинг кучсизлиги ва ҳаддан ташқари терлаш, ҳар қандай яраларнинг қийин битиб кетиши каби белгилар юзага келганда, шифокорга учрашиш тавсия этилади.

Ҳар йилнинг 14 ноябри халқаро миқёсда диабетга қарши кураш куни деб эълон қилинган. Республикаимизда ноябрь ойи – диабет ойлиги этиб белгиланди. Ойлик давомида эндокринолог мутахассислар томонидан аҳоли ўртасида хавфли касаллик тўғрисида тушунтириш ишлари олиб борилмоқда, жойларда тиббий кўриклар, акциялар ўтказилляпти. Жамоат жойлари ва аҳоли гавжум масканларда сайёр лабораториялар фаолияти йўлга қўйилиб, фуқароларнинг вазни ва қондаги қанд миқдори аниқланмоқда.

Бугунги кунда вилоятимизда 70 нафардан зиёд эндокринолог мутахассислар фаолият олиб боришмоқда. Шаҳар-туманлардаги поликлиналарда эндокринологлар хонаси ташкил этилган.

Марказимизда рўйхатда турувчи беморларга инсулин, шу ташхис билан даволанаётган ёшлар ва болаларга замонавий аналог – инсулин, қондаги қанд миқдорини ўлчаш учун глюкометр ва тест япроқчалари давлат томонидан бепул берилмоқда. Бу каби чора-тадбирлар қандли диабет оғир асоратларга олиб келишининг олдини олади.

Қандли диабетда ўзини ўзи бошқариш ва назорат қилиш етакчи ўринда туради. Шунинг учун марказда диабет мактаби ташкилланган. Бу ерда бемор болалар, оналар ва уларнинг яқинларига хасталик ва унинг профилактикаси, турмуш тарзини яхшилаш, соғлиқни доимо назорат қилиб бориш ўргатилади, психолог маслаҳатлари бериб борилади.

Қандли диабетга чалинмаслик, энг аввало, ўзимизга боғлиқ. Бунинг учун соғлом турмуш тарзига қатъий амал қилиш, ёғли овқатлардан, вазн ошишидан эҳтиёт бўлиш зарур. Стрессга берилмаслик, ҳар қандай шароитда кайфиятнинг туширмаслик керак. Жисмоний тарбияни ҳар кунги одат сифатида қабул қилиш даркор. Ана шундагина инсон организмида қанд миқдорининг ошиб кетишига йўл қўймайди.

НИГОРА ИБРАҲИМОВА,
Республика иختисослашган эндокринология илмий-амалий тиббиёт маркази Фарғона филиали директори.

Жамият оғриғи

ДАЛА ЧЕТИДАН КЕЛГАН ЧАҚАЛОҚ ОВОЗИ...

У сизу бизни яна бир бор огоҳликка чорлади

Яқинда Фарғона туманининг “Юқори арча” маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудидаги дала четига ҳали киндиги кесилмаган чақалоқ ташлаб кетилди. Кун ботишига яқин топилган гўдакни ҳудуд нозири шифохонага олиб борган. Бола маълум муддат совуқда қолгани сабабли тана ҳарорати тушиб кетган эди. Шифокорларнинг айтишича, чақалоқ дунёга келганига бир кун бўлган. “Севимли” телеканалнинг “Замон” информацион дастури орқали эфирга узатилган нохуш хабар — туғилибоқ дунё лаззатларидан бебахра этилган чақалоқнинг бу тахлит тақдири катта-ю кичикни бирдай ташвишга солди.

Ҳуқуқ-тартибот ходимларининг тезкор хатти-ҳаракатлари натижасида ташлаб кетилган чақалоқнинг онаси аниқланибди. У 8-синф ўқувчиси экан... Шу ўринда кафтингиз билан юзингизни яширдигиз-а? Эндигина 14 ёшни ҳатлаб ўтган қизнинг кўзи ёриганини ғурурингиз кўтармадими? Ёки ёш жонига, кичик жуссасига туғруқ азобини бошидан кечирган қизалоққа раҳмингиз

келдими? Балки уни шу кўйга солган “куёв бола”га нафратингизни дилда-ю, тилда билдиргандирсиз?!

Айтишга оғир, аммо ҳақиқат шуки, ҳали хаёллар осмонида учиб юрган, мактаб партасида ўтирган вояга етмаган қиз туғди ва жиноят кўчасига қириб, чақалоқни кимсасиз жойга ташлаб кетди. Фожианинг илдизи қаерда, қандай ҳолатда ва қаерда кўзи ёриди? У болани йўқотиш учун кимдандир “буйруқ” олганми ёки уйдан ҳайдаб чиқарилганми? Бу каби саволларга тергов жараёнларида жавоб топилади, шубҳасиз, жиноят жазосиз қолмайди. Лекин... бизнингча, бу каби ҳодисаларнинг асл илдизи айрим ёшларнинг иймон-этиқоддан, ибо-ҳаёдан анча узоқлашиб кетганини, таълим-тарбия, одоб-ахлоқ муносабатларида бўшлиқлар пайдо бўлганини кўрсатмоқда.

Ҳаёт чархпалак. Фарзанд исини туймоқни йиллаб кутган, армонда яшаб ўтаётган оилалар қанча. Насл қолдириш, қолдирганда ҳам ўзига муносиб зурриёд улғайтириш ҳар бир ота-она

учун шарафли иш. Дунёга жар солгудай чинқириб, неча-неча инсонлар қалбига орзу ва ҳавас солганча туғилган фарзандни менинг эртан, орим-номусим дея эркалаётган, тарбия қилаётган, ризқ-насибасини илиниб улғайтираётган ота-онанинг умиди катта бўлади, албатта. Пиру бадавлатларимизнинг дуоларида, панд-насихатларида акс этади бу эзгу ниятлар.

Оилада фарзанд туғилгани ҳамон унинг тарбияси, одоб-ахлоқига жиддий масала сифатида қаралади бизнинг халқимизда. Айтилажак панд-насихатлар, кўрсатилмажк йўл-йўриқлар қора кўзларимизнинг келажақда яхши инсон бўлиб улғайишига қаратилади. Ҳаёти ибрат бўлгули инсонлар тақдири ўрнатиб қилиб кўрсатилади. Оиланинг ўзига хос аънаналарида ҳам йигитларнинг ориятли, қизларнинг ибто-ҳаёси кўрки ҳисобланиб, уни асраш, ҳимоя қилиш муҳим экани ўқдирилади. Фарзандларимиз шу тахлит тарбия топаётган эканлар, туғилиб, кўчага ташлаб кетилаётган гўдаклар кимларнинг зурриёди?

Бугун фарзандларимиз қўлида мобиль алоқа воситаси, ноутбук, планшет. Баъзи ота-оналар ҳаттоки, ўғли ёки қизини қайси ижтимоий тармоққа мурожаат этаётганини ҳам билишмайди, қизиқишмайди ҳам. То тонгга қадар томоша қилинаётган сериаллар, ижтимоий тармоқлардаги турли фильмларда ёш йигит-қизлар эркин бўлгани ҳолда, не ишларга қўл урмаяптилар, кўрган-да ёки эшитганда ёқангни ушлайсан киши. Айниқса, севги-муҳаббат ғоясини илгари сураётган лавҳаларни кўрган балоғат ўшидаги ўғил-қизлар ўз ҳаёти-

ни, келажагини худди шу фильмдагидек тасаввур этаяптилар, бизнингча.

Фарғона туманида содир бўлган воқеа миллатимиз маънавиятига етган дарз, берилган зарба десак тўғри бўлади. Айни билим олиш жараёнида айрим қизларнинг она бўлаётгани бу нафақат унинг ота-онаси, маҳалла-қўйига, балки, сизга, бизга, барчамизга иснод-ку! Бу нима деган гапки, бугун папка кучоқлаб мактабга кетган қиз, эртага ҳомиладор бўлса. Ҳали никоҳ ёшига етмай туриб, она бўлаётган қизларни ҳам оналар тарбиялайди. Ота ўғлининг яқин “дўсти” бўлгани каби, она ҳам қизи билан сирдош “дугона”. Афсуски, сир фох бўлганда оила шаънини сақлаб қолиш учун ҳомилани нобуд қилиш ёки уни туғиб ташлаб кетишни тўғри йўл деб ўйлайдиганлар ўз тақдирига болта ураётганларини ўйлашмайди, чоғи. Мактабларда оила муносабатларини кенгроқ жорий қилиш зарурмикан, деб ўйлаб қолсан шу ўринда.

Баъзан қўшни йигит ёки қизнинг юриш-туришидан хавотир бўлиб, ота-онасига бу ҳақда хабар берганларга ҳар ким истаганча яшаётгани, боласини ўзлари бошқариб олиши, хавотирлар ўринсиз эканини айтиб, эшикни терс ёпадиганлар бор. Бироқ кўчага, кимсасиз дала-дашларга ташлаб кетилаётган гўдакларнинг қисмати бизни кўпроқ ўйлантиради, ташвишга солади. Қора кўз чақалоқларнинг қисмати бизга тинчлик бермасин, токи йўлидан адашаётган ёшлар тубсиз жарлик томон қадам қўяётганда, буни англаб етсин, ортига қайтсин!

Маҳиёра БОЙБОБОВА.

Жума сабоқлари

Фарғона вилояти бош имом-хатиби
Убайдулло ҳожи Абдуллаев таҳрири
остида

Баҳромжон
ТУРСУНОВ,
Фарғона шаҳар
"Жўдам" масжиди
имом-хатиби

СИНОВЛАРГА САБР ҚИЛГАНГА АЖР ЧЕКСИЗ

Инсон фарзанди дунёга келар экан, ҳеч қачон, ҳеч кимга Яратган томонидан фақат роҳат-фароғатда, фақат неъматларга фарқ бўлиб яшашлик ваъдаси берилмайди. Чунки бу фоний олам инсон учун синов дунёсидир. Синов эса айнан қийинчилик ва мусибатларни енгиб ўтиш билан баҳоланади.

Аллоҳ таоло Мулк сурасида шундай марҳамат қилади:

"(Эй, инсонлар), қай бирингизнинг амаллари яхшилигини синаш учун У ўлим ва ҳаётни пайдо қилди. У қудратли ва кечирувчидир".

Ҳақиқатан таъкидлаганимиздек, бу дунёда қайғу ҳам, машаққат ҳам мавжуд, ато бор, маҳрумлик бор. Бунда саломатлик ва беморлик, омонлик ва хавф мужассам. Бунда бирлашиш ҳам бор, тафриқа (ажралиш) ҳам бор. Саодатли инсон мана шу ҳолатларнинг барида Аллоҳ билан бирга бўладиган бандадир. У бошига яхши кўрадиган ҳолати келса шукур қилади, ёқимсиз ҳолатларда сабр қилади.

Аллоҳ таоло барчаларимизни турли синов ва балолар билан имтиҳон қилиб туради. Ҳеч ким Аллоҳнинг синовларидан омонда қола олмайди. Шундай бўлгач, мусулмонлар Парвардигорнинг синовларига учраганда сабр қилишлари, буларнинг барини Яратгандан деб иқрор бўлишлари зарур бўлади.

Қуръони Карим оятларига эътибор қаратадиган бўлсак, дунёнинг яратилишидаги асосий ҳикмат – бу синовдир. Яъни, ким чин бандалик йў-

лидан боряпти, ким эса, тўғри йўлдан оғишяпти. Ўткинчи дунё агар синовлардан холи, тўла-тўқис ҳаётдан иборат бўлганда эди, бу Аллоҳнинг инсониятни яратишдаги ҳикматига мос бўлмай қоларди.

Муқаддас китобимизда сабрга даъват кўп такрорланади. Чунки Аллоҳга тоатда ҳам, гуноҳдан сақланиш, йўлдаги тўсиқларни енгиш учун ҳам, заифлик келиб қолганда ҳам, хавойи нафсни жиловлаш учун ҳам сабр керак бўлади.

Аллоҳ таоло Қуръони Каримда сабр қилгучилар ҳақида зикр этиб, бундай деган:

"Эй, иймон келтирганлар! Сабр ва намоз ила ёрдам сўранглар. Албатта, Аллоҳ сабрлилар биландир" (Бақара сураси, 153-оят).

Аллоҳ таоло бошқа бир оятда шундай марҳамат қилади:

"(Аллоҳдан) сабр ва намоз ила ёрдам сўрангиз. Дарҳақиқат, у (намоз) оғир ишдир. Илло, итоатли (хокисор) кишиларга (оғир) эмас" (Бақара сураси, 45-оят).

Чунки барча фазилатларга сабр билан эришилади. Намоз барча ёмонликлардан қайтаради. Гуноҳлар ва ҳаром ишлардан тийилиш ҳам

Аллоҳ таолонинг тоати ва ибодатида бардавом бўлиш ҳам сабр билан бўлади.

Расулulloҳ айтадилар: "Балонинг биринчи зарбаси пайтидаги сабргина чин сабрдир" (Имом Бухорий ривояти).

Инсон ожиз мавжудот, бошига сал ғам, ташвиш ё бирор мусибат келса, дарров «оҳ-вой»га тушиб, шикоят қила бошлайди, тоқатсизланади. Ваҳоланки, бошга машаққат ё мусибат келганида сабр қилиш яхшиларнинг сифатларидандир. Мусибат ёки бир бало-офат етганида мўмин киши сабрли бўлиб, Жаноби Ҳақ Ўзи ўргатган истиржоъ дуосини ("Инна лиллаҳи ва инна илайҳи рожиъун") оятини айтиши лозим. Агар бу дуодан сўнг "Аллоҳумма ажирний фи мусибатий вахлуфлий хайромминҳа" (яъни: "Аллоҳим, менга мусибатимда ажр бер ва унинг ўрнига яхшироғини бергин") дуосини кўшса, Пайғамбар (алайҳиссалом) суннатларига амал қилган бўлади.

Пайғамбар (алайҳиссалом): "Бирортангизнинг оёқ кийми ипи узилса ҳам, истиржоъ айтсин", деганлар. Демак, катта-ю кичик ҳар бир кўнгилсиз ҳодисада сабр қилиши керак экан.

Имом Муслим, Термизий, Насайи ва Абу Довуд Умму Салама розияллоху анҳодан ривоят қилинади: "Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг: Қайси бир бандага

мусибат етганда "Инна лиллаҳи ва инна илайҳи рожиъун" деса ва сўнгра "Аллоҳумма ажирни фи мусибати вахлуф ли хойром минҳа" деса, албатта, Аллоҳ унга ажр беради ва унга бунинг ўрнига яхшироғини беради", деганларини эшитдим.

Қолаверса, инсоннинг қилган ҳар бир амали учун ихлос ва муҳаббатига қараб ўнтадан етти юзтагача савоб берилади. Бироқ, сабр шундай сифатки, Аллоҳ таоло сабр қилувчи бандаларига берадиган ажрларини ҳисобламади. "Ҳеч шак-шубҳа йўқки, сабр-тоқат қилувчиларга ажр-мукофотлари ҳисоб-китобсиз тўла-тўқис қилиб берилюр" (Зумар сураси, 10-оят).

Ушбу оятдан маълум бўладики, қилинган хайрли амалларга ва неъматлар учун айтилган шукурларга бериладиган ажрдан кўра, сабрга бериладиган ажрнинг чексизлиги, сабрнинг нақадар қадрли ва аччиқ хислат эканлигини англатади.

Барчаларимизга маълум, бугунги кунда дунё аҳли таҳликада, урушлар, ўзаро можаролар ортидан инсоният бошига турли синовлар тушмоқда, бегуноҳ бандалар, болалар вафот этмоқда. Бу фожиалар тинч-осуда кунларимиз қадри нақадар юксаклигини ҳар дақиқа бизга эслатмоқда. Бироқ шуни унутмаслигимиз керакки, бу фалокатлар ҳақида қанча кўп ўйласак, ундан бундан-да

кўпроқ ҳикматларни зикр қилишимиз керак бўлади. Хусусан, халқимизга, айниқса, ёшларга синов тариқасида берилган ҳар қандай қийинчилик ва мусибатларни сабр билан енгиб ўтиш, буларнинг ортида, албатта, ёруғ кунлар борлигини эслатишимиз лозим.

Яна бир ҳикмат шуки, бир мўминнинг бошига тушган синовли кунларда унга ёрдам кўлини чўзиш Муҳаммад алайҳиссаломнинг суннатларидир. Абу Ҳурайра розияллоху анҳудан ривоят қилинган ҳадиси шарифда **Пайғамбаримиз соллаллоху алайҳи васаллам: "Ким бир мўминдан бу дунё машаққатларидан бир машаққатни аритса, Аллоҳ таоло ундан Қиёмат кунини машаққатларидан бирини аритади. Ким бир камбағалнинг ишини енгиллатса, Аллоҳ унинг бу дунё-ю охираш ишларини енгиллатади", деб марҳамат қилганлар.**

Демак, синовлар одамийлигимизни ўлчовчи, ҳақиқий мўмин-мусулмонимизми ёки иймонимизда камчилик борми, шуни ажратиб берувчи илохий мезондир.

Қилмиш–қидирмиш

АЙБИГА ИҚРОР БЎЛДИ, АММО...

Фарғона шаҳрида яшовчи Неъматжон Қаҳҳоров гиёҳвандлик моддасига боғланиб қолганлиги сабабли томорқасидаги ўт-ўланлар орасида ёввойи ҳолда ўсиб чиққан наша ўсимликларини териб, қуриштириб, уйда сақлар, вақти-вақти билан истеъмол қилиб турарди.

Ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тадбирда Неъматжоннинг яшаш хонадонидан ўткир ҳидли ўсимликлар борлиги аниқланди. Улар кир ювиш машинаси, юмшоқ мебель ости ва қурилиши тугалланмаган уйда сақланаётганлиги маълум бўлди.

Суд кимёвий экспертизаси хулосасига кўра, ашёвий далил тариқасида олинган гиёҳлар таркибида тетра-

гидроканнабинол сақловчи 0,08 грамм "гашиш", 1,41 ва 45 грамм "марихуана" гиёҳвандлик моддалари борлиги аниқланди.

Неъматжон Қаҳҳоров судда ўз айбига тўлиқ иқрор бўлиб, ҳақиқа-

тан ҳам, бир неча йиллардан буён гиёҳвандлик моддаларини сақлаб ва истеъмол қилиб келаётганини айтиб ўтди, қилмишидан қаттиқ пушаймонлигини билдирди. Аммо жиноятга жазо муқаррарлиги таъминланди.

Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси дахлдор моддаларига асосан айбли деб топилиб, унга гиёҳвандликка қарши тиббиёт мусасасасида мажбурий даволаниш ва 3 йил муддатга озодликни чеклаш жазоси тайинланди.

Гиёҳвандлик – инсон маънавиятига зид бўлган, унинг ижтимоий-руҳий ҳолатини буткул издан чиқарадиган ғоят хатарли иллат, даволаш жараёни узоқ давом этадиган хасталик. Мамлакатимиз қонунчилигига кўра, гиёҳванд моддаларни етиштириш, сақлаш, олди-сотдиси билан шуғулланиш ва истеъмол қилиш тақиқланади. Жамият "яра"сига қарши ўз вақтида кескин чора кўрилмас экан, у газак олиб кетиши мумкин. Боши берк кўчага кириб қолганларнинг эса кейинги пушаймони асло асқатмайди.

Раҳматжон АЛЛАЯРОВ,
жиноят ишлари бўйича
Фарғона шаҳар суди судьяси.

Кичик тақриз

ШЕЪР НОМИНИ ТОПАСИЗМИ?

Мамлакатимиз вилоятларида яшаб, фаол ижод қилаётган ёзувчи ва шоирларимиз жуда кўп. Улар ўз асарлари билан халқимизга маънавий озуқ улашиш билан бирга, ўзбек адабиёти равнақига муносиб ҳисса қўшиб келмоқдалар. Қўқонлик шоира Гулбаҳор Саидганиева шундай ижодкорлар сирасига кирди. Яқинда "Тафаккур" журналида чоп этилган шоира қаламига мансуб шеърлар диққатимни тортди. Улардан бири ҳақида ёзишни лозим топдим.

Айтиш керакки, тўрттагина шеърда муаллифнинг шоирлик салоҳияти кўриниб турибди. Мен, аввало, Гулбаҳорнинг битганлари маъқул бўлгани, қолаверса, вилоятлардаги қалам аҳли кўпинча эътибордан четда қолиб кетаётганлиги учун фикрларимни қоғозга туширдим.

Гулбаҳорнинг шеърларини ўқиганингизда, "елларнинг измидаги япроқлар шивирини, биллурий тонглар-ла сирлашиб, Тангридан қарзга бўлса-да, бахт сўраётган сағир дил оҳини" эшитгандек бўласиз. Журналдаги шеърларининг фақат биттаси номланган. Унинг "сарлавҳаси"ни айтишни ҳозирча сир тутиб турайки, бандларни шарҳлай боришимиз асносида, азиз ўқувчи ўйлай борсин. Шеър қуйидаги банд билан бошланади:

*Қўлингизда яна андоза,
Юрагимга кўрасиз қўйиб.
О, каттадир менинг юрагим,
Ортиғини ташлайсиз ўйиб.*

Андозага сиғмайдиган юракни ўйиб ташлаш кимга зарур экан? Шоирани ўз қаричи билан ўлчамоқчи бўлаётган ким? Бу каби саволлар туғилиши табиий. Беихтиёр лирик қахрамонни измига солмоқчи бўлаётган кимдир гавдаланади кўз олдингизда. Лекин ҳаёлдаги рақиб юракни бир қисмини ўйиб ололмаслиги аён, "ташлайсиз ўйиб" эса шоирона кучайтирув. Рақиблар қанча хуруж қилмасин, юрак асл ҳолича қолаверади. Иккинчи банд кескинлик билан бошланади:

*Кичраймайди лекин юрагим,
Чамангизга тўғри келмайди.*

*Фигонингиз фалакка чиқар:
"Нега энди у эгилмайди?"*

Банднинг охирги мисраси жуда тағмаъноли. Сиз ўз қалб ҳолатингиздан руҳий эътидол (мувозанат)ингиздан келиб чиқиб, тушуниб олаверасиз. Гулбаҳорнинг яна бир ютуғи – шеърдаги диалог тарзи ва иккинчи шахснинг сирлилиги.

Учинчи бандда шоира фалсафий мушоҳадаларга берилади, қандайдир қонунлар инсоний дардлар олдида арзимасдек туйилишини, дунёда энг кучли қонунлар ҳам инсон кўнгли кенгликларида кўринмай қолиши мумкинлигига ишора қилади. Ҳақиқатан ҳам, одам ўз дардига, ўз ёғига ўзи қовирилиб қолганда, унга қандайдир ақлли гаплар таъсир қилмаслиги, ҳеч нимани арзитмаслиги мумкин:

*Қўлларимни боғламанг ахир,
Пеш қилмангиз, юз минглаб қонун,
Дардларимга арзимас улар,
Арзимайди майдагап очун!*

Тўртинчи бандда шоира ўз шак-коклизидан хижолатдай, қолипларга сиғмас юрак учун ўтинчликдек. Аммо айни пайтда шу тақдирдан фахрланиш, шу бир тақдирдан имкони бўлганда ҳам воз кечмаслик изҳори бор:

*О, дўстларим, нолиманг менам,
Пешонамда шу битта тақдир –*

*Менда не айб, менда не гуноҳ,
Қолипларга сиғмасам, ахир?*

Узини шеърятга бағишлаганлик, шоирликни қисмат, тақдир деб билиш ва бундан ғурурланиш яққол сезилиб туради. Яна шуни айтиш жоизки, тиниш белгиларга гоҳида унча аҳамият берилмайди, бу тўғри эмас. Мисрадаги «сиғмасам» сўздан сўнг вергул қўйилишининг ўзи, шеър оҳангини, руҳий ҳолат – қалбдан отилаётган туйғу пўртанасини ошириб юборган.

Бу сўзлар асл шоирларни бир қолипга солмоқчи бўлганларга қарата айтилгандек таассурот қолдиради. Шеърни, шоир юрагини андозага солиб бўлмаслигини таъкидлайди. Мен тўрт бандлик шеърнинг мусбат томонларини урғуладимки, шояд муаллифимиз келажакда бундан-да гўзал шеърлар ёзсин. Зотан, шоирнинг андоза билмас қалби бунга асос беради.

Адабиётимиз майдонида андозаларга, қолипларга сиғмайдиган ижодкорлар кўпаяверсин. Ҳа, энди айтай, шеърнинг номи "Шоир". "Гулбаҳор шоир ким?" деган саволга ана шундай, бутун шеър давомида шоир калимасини қўлламай шоирона жавоб берган.

Адҳамбек АЛИМБЕКОВ,
Тошкент давлат шарқшунослик
университети доценти,
адабиётшунос.

Шифокор маслаҳат беради

ҚЎТИР – ТЕРИ КАСАЛЛИГИ. УНДАН
САҚЛАНГАН АФЗАЛ

Қўтир – юқумли паразитар, асосан, кечаси кучаядиган тери қичиниши билан кечадиган касаллик. Уни қўтир каналари чиқаради. Касаллик бемор ёки унинг буюмлари орқали бошқа инсонга юқади.

Клиник белгилари шундаки, соғ терига кана тушгандан кейин 7-14 кун ўтгач, бемор терисида қаттиқ қичиниш кузатилади ва тошмалар пайдо бўлади. Териди майда пуфакчасимон тугунчалар ва эгри-бугри, қўл ранг, узунлиги 5-10 мм келадигон чизиклар (қўтир йўллари) ва қора нуқталар кўриниб туради.

Қўтир йўлининг учи очик (майда эрозия), охири ёпик ҳолда бўлиб, у ерларда пуфакчалар (тугунча) кўзга ташланади. Улар жуфт жойлашади. Одатда, бу жойларга каналар бўлади. Қўл панжаси устки бўғимлари, бармоқ оралари, қўлтиқнинг олди, аёлларда кўкрак учи терисиди жуфт-жуфт жойлашган пуфакча (тугунча) ва эрозиялар учрайди. Қичиниш, айниқса, кечаси зўрайиб, оқибатда териди тирналишлар келиб чиқади ва иккиламчи инфекцияга йўл очилади. Кечкурун зўрайадиган қичиниш, қўтир йўллари, эрозия ва пуфакчасимон тугунчаларнинг ўзига хос жойлашиши, каналар топилиши касалликка тўғри ташхис қўйишга ёрдам беради.

Юқумли қўтир касаллигининг олдини олиш

ва профилактикасида аҳолининг моддий фаровонлиги ва санитария маданиятини оширишга қаратилган чора-тадбирларни изчил олиб бориш, яъни соғлом турмуш тарзига қатъий ёндашиш талаб этилади. Бу борада шахсий гигиенага риоя қилиш, чойшаб, ички кийим, ўрин-кўрпа жилдларини ҳар ҳафтада алмаштириб туриш, ювилган кийимларни дазмоллаб кийиш, бировларнинг ўрнида ётмаслик, нотаниш кимсалар билан тасодифан жинсий алоқа қилмаслик ўта муҳим.

Касаллик аниқланганда, албатта, дерматовенеролог шифокор маслаҳати билан даволаниш зарур.

Баҳодир УМАРОВ,
Республика ихтисослаштирилган дерматовенерология ва косметология илмий-амалий маркази Фарғона филиали вази.

FARG'ONA POLITEKNIKA INSTITUTI
QUYIDAGI BO'SH LAVOZIMLARNI
EGALLASH UCHUN
TANLOV E'LON QILADI:

- I. KAFEDRA MUDIRI LAVOZIMIGA:**
- Oziq-ovqat texnologiyasi kafedrasida — 1
- II. KAFEDRA PROFESSORI LAVOZIMIGA:**
- Fizika kafedrasida — 1
- III. KAFEDRA DOTSENTI LAVOZIMIGA:**
- Oliy matematika kafedrasida — 1
 - Ijtimoiy fanlar va sport kafedrasida — 1
- IV. KAFEDRA KATTA O'QITUVCHISI LAVOZIMIGA:**
- Yer usti transport tizimlari va ularning ekspluatatsiyasi kafedrasida — 1
 - Geodeziya, kartografiya va kadastr kafedrasida — 1
 - Qurilish materiallari, buyumlari va konstruksiyalarini ishlab chiqarish kafedrasida — 1
 - Elektronika va asbobsozlik kafedrasida — 1
 - Chizma geometriya va muhandislik grafikasi kafedrasida — 1
 - Menajment kafedrasida — 1
 - Kimyo va kimyoviy texnologiya kafedrasida — 1
 - O'zbek tili va tillarni o'rgatish kafedrasida — 1
- V. KAFEDRA ASSISTENTI (O'QITUVCHISI) LAVOZIMIGA:**
- Arxitektura kafedrasida — 1
 - O'zbek tili va tillarni o'rgatish kafedrasida — 1

Tanlovga hujjatlar qabul qilish muddati e'lon chiqqan kundan boshlab bir oy.
Murojaat qilish uchun manzilgohimiz: Farg'ona shahar, Farg'ona ko'chasi, 86-uy. Telefon: 91 665-72-05.
Kengash kotibi M. Shaxodjayev.

МУАССИС:
«Farg'ona haqiqati» va
«Ferganskaya pravda»
gazetalari tahririyati

Бош мухаррир:
Рустам ОРИПОВ.

2021 йил 18 августда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги Фарғона вилояти ҳудудий бошқармасида 12-001 рақами билан рўйхатдан ўтган.

Газета «Полиграф-пресс» МЧЖ босмаҳонасида таҳририятнинг оригинал макети асосида офсет усулида А-3 формат (8 саҳифа)да 1941 нусхада чоп этилди. Буюртма № 705. Босмаҳона манзили: Фарғона вилояти, Марғилон шаҳри, Туркистон кўчаси, 236-«б» уй.

Бизнинг манзил:
150114, Фарғона шаҳар, Сохибқирон Темур кўчаси, 28-уй.

Бош мухаррир қабулхонаси: (факс) 73 226-02-70.
Реклама ва эълонлар: 73 226-71-24.

Саҳифаловчи: Илҳомжон Жуманов.
Босишга топшириш вақти: 18.00.
Топширилди: 16.00.

